

Oikeusministeriölle

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry:n lausunto selvityksestä ”Summaaristen riita-asioiden käsittelyn kehittäminen” (Oikeusministeriön julkaisu 52/2014, Selvityksiä ja ohjeita).

- **Tulisiko summaaristen riita-asioiden käsittely siirtää ulosottoviranomaisen vahvistusmenettelyyn selvitysmiesten ehdottamin tavoin?**

Ulosottoviranomaisen vahvistusmenettely

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry kannattaa esitystä, joilla summaaristen riita-asioiden hoito täytäntöönpanoperusteen hankkimista edellyttävissä asioissa järjestetään nykyistä nopeammalla ja kustannustehokkaammalla tavalla. Yhdistyksen mielestä asioiden siirto ulosottoon on kannatettava, jos se tuo mukanaan viranomaisten puolelle toimintojen keskittämistä, kustannussäästöjä ja tehokkuuden parantumista. Lisäksi olisi hyvä arvioida onko ulosottoviranomaisen vahvistusmenettely syytä keskittää tiettyihin ulosottovirastoihin ja mikä olisi uuteen menettelyyn varattava riittävä siirtymäaika.

Hakijan kulut menettelystä

Summaaristen riita-asioiden siirto ulosottoviranomaisen vahvistusmenettelyyn ei saa johtaa hakijan oikeudenkäyntikulujen (ulosottoviranomaisen vahvistusmenettelyn hakemuskulujen) alentumiseen nykyisestä tasosta, koska hakijoiden toiminta ei muutoksen vuoksi helpotu tai tehostu. Summaarisia riita-asioita ei saisi siirtää ulosottoviranomaisen vahvistusmenettelyyn ennen kuin on varmistettu se, että uudet rajapinnat ovat sähköisiä ja yhtä toimivia kuin nykyiset (Santra –yhteys).

Asiat pitäisi ohjata ulosottoviranomaisen käsiteltäväksi nykyistä alhaisemmilla viranomaisen käsittelymaksuilla.

Selvitysmiesten esityksen mukaan ulosottoviranomaisessa vahvistettujen ulosottooperusteiden kansainvälinen täytäntöönpano turvataan siirtymävaiheessa säätämällä velkojalle mahdollisuus saattaa asia käräjäoikeuden käsiteltäväksi ulosottoviranomaisen saatavan

vahvistamista koskevasta päätöksestä huolimatta. Yhdistyksen mielestä kaksinkertaisesta käsittelystä aiheutuvat ylimääräiset kulut eivät saisi jäädä velkojan vahingoksi.

Yhdistys kannattaa sitä, että velallinen voisi välttyä maksuhäiriömerkinnältä uudessa menettelyssä, jos hän maksaa hakijavelkojan saatavan pääomineen, korkoineen ja vaadittuine hakemuskuluineen hakemuksen tiedoksiannon jälkeen, mutta ennen saatavan vahvistamista.

Täytäntöönpano ja maksuhäiriömerkintä

Yhdistys pitää selvitysmiesten esitystä hyvänä siltä osin, että asia tulisi ulosotossa vireille yhdellä hakemuksella, jossa suoritustuomion jälkeen asia siirtyisi automaattisesti täytäntöönpanoon. Lisäksi hakija voisi erikseen pyytää sitä, että asiaa ei siirrettäisi täytäntöönpanoon.

Ulosoton tekemän vahvistuspäätöksen pitää olla julkinen ja merkittävässä luottotietoyhtiön luottotietorekisteriin, vaikka hakija ei siirtäisi asiaa täytäntöönpanoon. Yhdistys vastustaa selvitysmiesten esitystä siltä osin, että maksuhäiriömerkinnän merkitsemistä luottotietoyhtiön luottotietorekisteriin esitetään siirrettäväksi nykyistä menettelyä myöhemmäksi (yksipuolisen tuomion antaminen).

Laki saatavien perintä (perintälakimuutos 16.3.2013) muutoksen valmistelussa korostettiin, että sekä velkojan että velallisen ja perintää valvovan viranomaisen kannalta on tärkeää, että maksuhäiriömerkintä kirjataan luottotietoyhtiön luottotietorekisteriin nopeasti vapaaehtoisen perinnän keston päättyttyä. Vain maksuhäiriömerkinnän nopealla kirjauksella voidaan ehkäistä velallisen lisävelkaantuminen. Ulosoton vahvistuspäätöspäivästä tehtävä maksuhäiriömerkintä mahdollistaa vastuullisen luotonannon ja vastuullisen perinnän.

- **Tulisiko tiedoksiantomenettelyä keventää kuten selvitysmiehet ehdottavat?**

Selvitysmiesten esityksen mukaan uusi menettely nopeutuu sillä, kun tiedoksiantomenettelyä uudistetaan postitiedoksiannon käyttöönotolla. Postitiedoksianto tapahtuisi uudessa menettelyssä velallisen velkojalle ilmoittaman tiedon tai Väestötietojärjestelmän tietojen perusteella. Yhdistys kannattaa selvitysmiesten esittämää postitiedoksiannon käyttöönottoa.

Takaisinsaantiaika

Selvitysmiehet ehdottavat takaisinsaantiajan pidentämistä. Yhdistyksen mielestä takaisinsaantiajan pidentämiselle ei ole tarvetta, koska takaisinsaantiaika alkaa selvityksen mukaisessa menettelyssä samoin kuin nykyisin vasta siitä, kun velallinen saa saatavan vahvistuspäätöksen tietoonsa. Takaisinsaantiaikaa ei ole siten mitään syytä pidentää.

- **Jos käsittely säilyy käräjäoikeuksissa, miten menettelyä muutoin tulisi tässä tapauksessa kehittää?**

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry:n mielestä summaaristen riita-asioiden käsittelyä pitäisi edelleen automatisoida ja sähköistä asiointia kehittää. Viime vuonna eri käräjäoikeuksiin toimitetut noin 100.000 manuaalista hakemusta pitäisi saada jatkossa sähköisten hakemusten (Web ja Santra) piiriin. Manuaalisten hakemusten käytön syyt pitäisi selvittää ja mahdolliset esteet sähköisten hakemusten käytölle pitäisi poistaa.

Tavallisen postitiedoksiannon käyttöä pitäisi lisätä. Tiedoksiantotapoja pitäisi kehittää riippumatta siitä, mikä on summaaristen asioiden tuleva käsittelypaikka. Postitiedoksiannon laajempi käyttöönotto lyhentäisi asioiden käsittelyaikoja käräjäoikeuksissa.

Yhdistys kannattaa nykymuotoisen haastemenettelyn vaihtoehtona summaaristen asioiden keskittämistä 2-3 käräjäoikeuteen.

Summaaristen asioiden keskittäminen muutamaan käräjäoikeuteen helpottaa toisaalta käräjäoikeuden henkilökunnan koulutusta summaaristen asioiden käsittelyssä, johtaisi käsittelykäytännön yhtenäisyyteen, helpottaisi käräjäoikeuden henkilöressin arviointia ja toisaalta hakijan yhteydenpito käräjäoikeusasioissa helpottuisi.

- **Hankkeen jatkovalmistelu**

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry jäsenyrytykset vastaavat noin 70 % summaaristen haastehakemusten kokonaismääristä Suomessa.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry ja yhdistyksen jäsenyrytykset osallistuivat nykyisin käytössä olevan sähköisen Santra –järjestelmän valmisteluun ja testaamiseen yhteistyössä oikeusministeriön edustajien kanssa ennen nykyisen summaarisen haastemenettelyn käyttöönottoa.

Yhdistys pitää erityisen tärkeänä, että yhdistys otettaisiin mukaan uuden ulosoton vahvistusmenettelyn valmisteluun ja testaamiseen, jolla varmistetaan uuden ulosoton vahvistusmenettelyn onnistunut käyttöönotto.

Helsingissä 16. päivänä helmikuuta 2015

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry